

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы
Зирекле авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ

2026 елның 24 апреленнән

№ 8-27

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясә дәүләт урман фонды жирләрәнә кермәгән һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләрәгә яшел утыртмаларны булдыру, тоту һәм саклау тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында

«Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы № 33-ФЗ, «Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы № 52-ФЗ, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы № 7-ФЗ Федераль законнар, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл жирлеге Уставы нигезендә Зирекле авыл жирлеге территориясендә экологик вәзгыятьне яхшырту, яшел утыртмаларның сакланышы өчен җаваплылыкны арттыру, яшел хужалыкны алып баруның төп мәсьәләләрен регламентацияләү максатларында, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл жирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл жирлеге территориясендә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләрәгә кермәгән яшел утыртмаларны булдыру, тоту һәм саклау тәртибе турында Нигезләмәне расларга (кушымта итеп бирелә).
2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә «Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталы» нда бастырып чыгарырга: <https://pravo.tatarstan.ru>, Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре Порталында Яңа Чишмә муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәгә рәсми сайтында: <https://novosheshminsk.tatarstan.ru>.
3. Әлеге карарның үтөлешен тикшереп торуну үземдә калдырам.
4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннәннән үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль районы
Зирекле авыл жирлеге башлыгы

Ж.Г. Гайфетдинов

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясә дәүләт урман фонды жиренә керми торган һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кермәгән яшел утыртмаларны булдыру, тоту һәм саклау тәртибе турында нигезләмә

1. Гомуми өлеш

1.1. Яшел территорияләр үсентеләр белән бергә табигатьне саклау, уртача яклау, рекреацион, әйләнә-тирә мохитне рәсмиләштерә һәм санитар-яклау функцияләрен үтиләр, табигый комплекс территориясенең һәм жирлекнең яшел фондының состав өлеше булып торалар.

1.2. Яшерен территорияләрнең урнашуы һәм чикләре тарихи барлыкка килгән рельефны, акваторияләрне һәм яшел утыртмаларны исәпкә алып билгеләнә.

1.3. Яшел утыртмаларны булдыру, карап тоту һәм саклау Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл жирлеге башкарма комитетына йөкләнә.

1.4. Яңа төзелешне яшелләндерелгән территорияләр төзү буенча эшләр комплексы үз эченә ала. Яңа төзелештәге барлык эшләр билгеләнгән тәртиптә расланган, эшләнгән һәм расланган проект документациясә нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл жирлеге территориясендә яшел утыртмаларны тотуның агымдагы эшләренә (алга таба - авыл жирлеге) коры, авариялә һәм декоратив күренешен югалткан агач һәм агач төпләре салынган куакларны аулау; үсемлекләрне санитар кисеп алу керә.

1.6. яшелләндерү объектарының эчтәлеге - яшел утыртмаларны карау һәм яшелләндерелгән территорияләрне төзекләндерү элементлары буенча комплекслы эшләр. Яшел утыртмаларны тоту түбәндәгеләренә үз эченә ала:

- агымдагы ремонт,

- агачларны һәм куакларны карау буенча эшләр - тукландыру, су сибү, киптерү, чүп үләнә яклау, тамыр системасын жылыту, юылмаган токым куакларын бөйләү һәм бөйләү, жылылык яратучы үсемлекләрне (барлык тиешле эшләр белән) каплау, ашламалар, чүп-чар төяү, корыган һәм авария хәлендәге агачларны кисү;

- чәчәкләрне карау эшләре - орлык чөчү, үсентеләр һәм суган үсентеләре утырту, су сибү, киптерү, үсемлекләрне тукландыру, үсемлекләрне яклау, чүп-чар жыю һәм башка тиешле эшләр;

- чәчәкле вазаларны карау эшләре.

2. Яшел утыртмалар булдыру.

2.1. Территорияне өзерләү.

2.1.1. Территорияне өзерләү эшләрен жиңмереләргә тиешле корылмалардан, агач төпләреннән, төзелеш материаллары калдыкларыннан, чүп-чардан чистартудан башларга кирәк:

Объект	Агач күчәреннән объектка кадәр, м.	Агач көүсәсеннән объектка кадәр, м.
Бинаның тышкы стөнасы, корылмалары	5,0	1,5
Тротуар кыры, бакча юлы	0,7	0,5
Урамның юл өлеше чите	2,0	1,0
Яктырту чөлтәрен яклау	4,0	
Идән асты һәм идән асты стөналарының эчке кыры	3,0	1,0

Газүткөргөч: тышкы торбалар өчен	2,0	-
Газүткөргөч: полиэтилен торбалардан жир асты торбаларыннан	3,0	-
(торбадан төрлө яктарда)	2,0	-
Суүткөргөч, дренаж	2,0	0,7

Искөрмөлөр:

1. Китерелгөн нормативлар ябалдашлары диаметры 5 метрдан артмаган агачларга карый һәм зуррак диаметрлы агачлар өчен арттырылырга тиеш.

2. Биналарның, корылмаларның, балалар учреждениеләренең тышкы стеналары янына агач һәм куаклар утыртканда инсоляциянең һәм табигый яктыртуның норматив дәрәжәләрен сакларга кирәк.

2.2. Яшел утыртмаларның эчтәлегә

2.2.1. Яшел утыртмаларны дәрәс тоту буенча төп чараларның берсе - ябалдашлар кисеп алу. Эзләнүләрнең түбәндәге төрләрен аералар: санитария, яшәртү, форма.

2.2.2. Шулай ук үзәк көүсәдән очлы почмак яки вертикаль (пирамида формаларын кертмичә) өскә таба киткән бәбәкләр дә мәжбүри рәвештә юк ителергә тиеш.

Санитар обрезканы ел саен вегетация чоры дәвамында үткөрергә кирәк. Өмма зур сандагы эре ботакларны бер үк вакытта алып ташлау максатка ярашлы түгел, шуңа күрә аларны өкрәндәп, елына 1-2 ботак итеп алу яхшырак.

2.3. Чәчәкләрнең төзәлеше

2.3.1. Чәчәк ул - геометрик формадагы яки бер үк, ике яки күпъяклы үсемлекләр утыртылган ирекле формадагы участок. Бу яшелләндерү объектының иң декоратив элементларының берсе.

2.4. Чәчәкләрнең эчтәлегә

2.4.1. Чәчәкләргә тиешле тәртиптә тоту үсемлекләргә су сибүдән һәм юудан, туфрак кибүдән һәм чүп үләннәрен жыюдан, чәчәк аткан үсемлекләргә кисүдән, кортыклардан һәм авырулардан яклаудан, минераль ашламалар кертүдән, чүп-чардан жыюдан гыйбарәт.

2.4.2. Беръяклылардан һәм ике яшьлек чәчәкләрдән ясалган полив тамыр ятмасы тирәнлегендә жир дымлансын өчен шундый исәп белән тигез булырга тиеш.